

Előfizetési árak:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6 -
Negyedévre 3 -
Egy hóra 1 -
Egyes szám 4 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyom-
dája Nagybecskerek. Uri-
utca 276. sz., hová az
előfizetések és a lap szét-
küldésére vonatkozó felső-
írásművek intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda

Nagybecskerek.
Ferencz-József-tér.
Bauer-féle ház
hova a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban

Megjelenik mindennap
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Kereskedelmi tengerészetünk.

A „Piccolo” szives figyelmébe.
Nagybecskerek, február 8.

Lapunk egyik barátjától, ki több évig tartózkodott Fiumében s ezen idő alatt szorgalmasan tanulmányozta a többi között a tengerészeti viszonyokat, vesszük az alábbi figyelemre méltó cikket:

Ujra fujja Trieszt a régi nótát. Panaszok a kereskedelmének pangásán. Fél Fiume versenyétől. Van oka rá bőven; csak hogy a panaszra készítő okok nagyobbára olyan csiklandós természetűek, hogy maga sem tudja: kit lakoltasson meg értők. A kamara évi jelentéseiből örökké kéri az elégtelenséget. Zuglódi még ott is, a hol legalább egyelőre bele kellene törődnie abba a tudatba, hogy a jobban szituált kikötővárosok helyzetével való összehasonlítás mindig lesújtó következtetésekre vezet, még ha mindjárt Trieszt kemény önértékeléssel konkludálunk is.

Fünek-fának panaszkodnak kereskedelmük hanyatlásáról. Hanyatlását kétséget kizáróan dokumentálják a forgalom száraz adatai; tengeri kivitelük a legfőbb cikkekben is fokozatosan megcsappant a belföldi iparpiacokon; alig van már olyan forgalmi ág, mely a régebbi statisztikákkal szemben emelkedést mutathatna fel.

Kereskedelmi tengerészetük nagyon

rászorult az állami segélyezésre, szinte kifogyhatatlanok az ezt sürgető kérések fölterjesztésében; de a mint látszik, hiában hivatkoznak ama tekintélyes összegre rugó szubvenziókra, melyekben „más államok” részesülnek.

Az mégis szép tőlük, hogy siralmas őszinteségüket a mi ügyeinkre is kiterjesztik: elismerik a magyar tarifa politika észszerűségét és igazoltnak tartják azt az elvet, hogy Magyarország összes terményei Fiume, az egyetlen magyar kikötő felé tereltessek.

Jól esik hallanunk Triesztől, mikor azzal a talpraesett megjegyzéssel ismeri el politikánk helyességét, hogy Cislajtániában azért nem gondolkoznak úgy, mint nálunk, mert az osztrákok nem tudják még méltányolni egyetlen nagyobb kikötőjük értékét.

A keserű kifakadásokra komoly motívumok szolgáltak rá, de kereskedelmük pangásáért ne a mi szomszédságunkban, hanem az osztrák kormány nonchalanceában keressék a bünbaktot, a mint hogy azt ott a nyíltság ritka tiszta pillanataiban meg is találják.

Megint jó napja van mostanában a „Piccolo” meg a „Triester Zeitung” nevű odaváló lapoknak. Élik világukat: ezer tarka szinnel variálhatják Fiume közmondásos versenyét. Azt még nagylelkűen megtudnák bocsátani, hogy New York forgalma legyűri a vén Európa valamennyi kikötőjét és ha ez tovább is így tart:

még New-York is rettegett vetélytársa lehet Fiumének. De abba a gondolatba már nem tudnak beletörődni, hogy Fiume (!) tüsse el Trieszt elől az elsőséget valaha. Ha más nem jut eszükbe, belekötnek azokba a waggonokba, melyek Fiuméből röpitik a nancsot Magyarországra. Minden áron ki akarja sütni a „Piccolo”, hogy a legszemszedettebb raffinériával máson sem törjük a fejünket, csak azon, hogy az a déligyümölcs, a mit ők adnak fel vasutra Triesztben, fagyosan, elrothadva érkezék meg hozzánk. Jellemző gyanúsítás.

Faj nekik az is, hogy még a dongájuknak sem képesek gazdát kapni. Ezt a kenyeret is elveszszük tőlük, mert csak tavaly is innen-onnan nyolcz millióval több dongát indítottunk utnak Fiuméből, mint Trieszt.

Értjük a jó szomszéd fájdalmait. Kereskedelmi tengerészetünk a magyar nemzet páratlan nagylelkűségéből és kormányunk éleselméjű kereskedelmi politikája következtében, oly rövid idő alatt nemzeti alapon tör az önállóságra. Rendes összeköttetések vannak Nyugat-Európa és Amerika piaczaival. Megvetettük a magyar tengeri gőzhajózás alapjait. Tíz évvel ezelőtt csupán tíz gőzöse volt a magyar „Adriai” hajózási részvénytársaságnak, ma pedig huszonnégy hajója szeldeli az óceánok vizét 912.000 tengeri mérföldön keresztül és ez a huszonnégy hajó harmadfél ezer tiszta

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

I r ó n.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

A vendéglői törzsasztalnál találkat adott egymásnak az egész városnegyed előkelő sége. Ügyvédek, bírák voltak a rendes vendégek, akiket ide kergetett az otthonukban türehtelen gyermekszívaj, meg egy néhány garson ember, akik egymást akarták itt felvidítani és eltitkolni még egymás előtt is azt a lelki sivárságot, ami mindég együtt jár az aglegénységgel.

Egy család is volt a rendes látogatók közt. Egy nyugalmazott törvényszéki elnök jött rendszeren a leányaival, kísérve rendszeren egy fiatal ember által.

Az idősebbik leány is alig volt még tizenhatal éves, én sohasem foglalkoztam vele, mert nagyon szép volt. Nem szerettem a nagyon szép leányokat, mert minden érzés, minden indulat megvan bennök, csak a szerénységet nem ismerik, kihívók, kacskarak és az arcukra rá van nyomva: udvaroljatok nekem, mert én szép vagyok, akinek nem tudtok ellentállani.

A fiatalabbik leány nem volt szép, de esinos volt. Fitos kis orrocskája, meg az örökké mosolygó arca dévaj kinézést adott neki. Örökké kaczagott és dévajkodott, hamiskás szemeivel folytonosan jelezve,

hogy vége-hossza nincs az ő jókedvének. Irénnek hívták és kedvence volt az öreg urnak, aki igazapai szeretettel csüggött két gyermekén.

A fiatal embert, aki velük járt, alig ösmertük az asztaltársaságban. A nevét sem tudom, az is olyan igénytelen volt, mint a fiatal ember, vagyis mint minden 23-24 éves ifju. Még nem tapasztalta az életet és tele volt rózsás reményekkel. Mariskának, az idősebb leánynak udvarolt mindég, nem igen társalgott velünk, s mi még kevésbé ő vele.

Hanem annál népszerűbb volt az öreg ur: a Sándor bácsi. Tipikus alakja volt egy kihálófélben lévő korszaknak. Hivatalnok korában nem politizált, de dühös negyvennyolczasnak csapott fel öreg korára. Szidta a kormányt, mert emeli az adókat, drága a hus és nem jól szelelnék a kuba szivarok. Originalis ember volt, a kit nagyon szeretünk és tiszteltünk is, de mikor már nagyon játszotta a fenegyereket, valamelyikünk komoly arccsal ujságoita, hogy a kormány legujjabban azzal foglalkozik, hogy leszállítja a nyugdíjakat. Ilyenkor rendszeren megjíedt az öreg ur és egész este nyugtot hagyott a politikának.

Hanem a kis Irén annál többet beszélt. Egy pillanattal sem tudott nyugton maradni, mindig nevetélt, mindig tréfán törte az esztét. Az öreg ur ilyenkor tréfásan megveregette a leányka rózsás arcát és nekünk

olyan jól esett látni, hogy a leányka ilyenkor tisztelettel csókolta meg ősa apjának a kezét.

Egyszer huzamosabb ideig elmaradt közülünk a család. Mindenki elismerte, hogy hiányzik a jelenlétük. Vége lett az esteli vidám beszélgetésnek, nyomott hangulat uralkodott a társaságban, egyik-másik előhuzakodott, hogy milyen borzasztó unalmas az élet, aztán mennyi bosszuság: az ételek ehetetlenek, a sört csak minden évenegyedbe csapolják, a mellett milyen drága minden, mégis csak türehtelen állapotok uralkodnak. Pedig hát egyedül az volt a baj, hogy a társaság esténként nem gyönyörködött a Marcsa szépséges szemeiben és nem hallgathatta az Irénke vidám kaczagását.

Egy alkalommal találkoztam velük az utcán. Megemlitem előttük a kalapomat és nyugodtan akartam mellettük elhaladni. De nem eresztett el a kicsi Irén. Megállt előttem, rám emelte málázó tekintetét, mélyen a szemembe nézett, és azt kérdezte:

— Mért kerül maga engem?

Bosszantott a kérdés, nyersen válaszoltam:

— Nem vagyunk mi egymásnak valók.

A kis Irén arczát pirosra festette a harag, aztán kérdőleg tekintett rám.

— Mért mond maga kellemetlen dolgot én nekem?

regisztertornát képvisel. Biztosítottuk továbbá a Levantéval való összekötését is. Van jó parti gőzhajózásunk. Triesztől folyton-folyvást több piacot hódítunk el és terelünk magunk felé. 1871-ben csak 4311 hajó fordult meg a fumei kikötőben, 281.000 tonnatartalommal és 20 év múlva, 1891-ben 12.522 hajó közlekedett ott 1,856.000 tonnatartalommal.

Ily, mesével határos emelkedést Trieszt csak az amerikai őserdők irtványain egy éjszakán át kibukkanó városokról olvasott ekkoráig.

Bizonyára nem kerülte ki az ő figyelmüket az sem, hogy ez alatt a 20 esztendő alatt behozatalunk mennyisége 303, értéke 278 %-kal emelkedett; és hogy kivitelünk mennyisége 1025, értéke pedig 987 % gyarapodást tudott felmutatni.

Mikor most husz éve hozzá fogtunk kikötőnk kiépítéséhez, jól emlékszünk még Trieszt kicsinyítő mosolygásaira és kedves vicceire, mert hiszen egy árva saját gőzösünk sem volt még. Ma van olyan flottánk, amely 240 hajót számlál és magának az „Adria“ nak most készül a 25-ik gőzőse. Bár ezek elkapkodják Trieszt elől még azt a narancsot is, amely eddig Triesztbe rándult Sziciliából megdézsmálásra. Az már úgy van, hogy az a körülbelül háromszáz hajójárat, amely maga az „Adria“ szerződésileg kikötött pontossággal minden évben megtesz, sok olyan portékát felrak a narancson kívül is, amelyből eddig Trieszt huzta ki a vámot.

Tessék annyit áldozni az osztráknak Triesztért, mint a mennyit mi áldozunk Fiuméért, akkor érdemlegesen szóba állunk a „Piccolo“-val; addig nem.

Egyes kereskedők nyereszkeségi vágya, meg egy egész állam nemes intencziói nem egyforma elbírálás alá kerülnek.

Létesítsen a „Piccolo“ is egy olyan vasut-vonalat, mint mi, a károlyváros-fumeit. Szavazzon meg a „Piccolo“ is milliókat Triesztnek, mint a hogy

Mariska előre haladt a gavallérijával, egyedül maradtunk Irénkével. Én megsajnáltam az előbbi kifakadásomat, nyugodt hangon mondtam neki:

— Bocsásson meg, nem jól fejeztem ki magam. Azt akartam csak megmondani, hogy tökéletes ellentét ami természetünk. Maga tele reménnyel gondolja az életet, azt hiszi, hogy rózsával vannak hintve az utai; én mindig csak azt tapasztaltam, hogy szűrók a rózsá tövisei. Magának olyannak illik lenni, amilyen tényleg, engem szomorú mult tanított meg, hogy olyan hideg, fásult legyek, amilyen most vagyok. Ellen tés a természetünk és magának csak elszomorító lehet meghallgatni engem.

Irénke mélyen a szemembe tekintett, az arcán nem volt ott többé az örökös mosoly, nem nevetett már, részvétellel, szomorú hangon mondta:

— Magát sok bánat érthette már.

— Nem érdekelheti az magát Irén!

Maga még fiatal, tele életkedvvel, telve reménnyel, kacagjon, mulasson, nem illik fiatal leányhoz a szomorúság.

A leányka pedig megdöbbenve, zavartan kezdett hozzám beszélni:

— Maga nem meri velem megosztani a bánatát, megosztom én az enyémet magával. Látja ott előttünk a Marcsa nővéremet asszal a fiatal emberrel. Látja, milyen bizal-

mi megszavaztunk, többek között az 1871. évi XIX. törvénycikkben is 13,120 000 forintot csupán a fumei kikötő kiépítésére s akkor aztán több joga lesz a „Piccolo“-nak a féltékenykedésre. De ma még ahhoz sincs joga.

Cs. P. J.

A birodalmi gyűlés a szocialistákról.
A birodalmi gyűlés tegnapi ülésén napirenden volt a birodalmi belügyi tárca költségvetése. Bebel újból hangsúlyozza, hogy a legközelebbi választásoknál a szocialdemokrácia további növekedése fog mutatkozni. Ő elég pozitív indítványt tett, példának okáért a vámok és privilegiumok beszüntetését és a milícia behozatalát illetőleg. A szocialdemokráciától nem kíván határkérést és örök időre érvényes tervet. Az ő könyvét „A nő“ t többen olvassák, mint Richter „Képek a jövőből“ című könyvét. Bötticher (nemzeti szabadelvű) kiemeli, hogy egy állam sem tett annyit a munkásokért, mint Németország, a nélkül, hogy a szocialdemokrácia közreműködött volna. Koszielski azt véli, hogy a lengyel lakosság vallása és hazaszeretete által véd bástyát képez a szocialdemokrácia ellen. Bachem dr. (centrum) konstatálja, hogy Bebel a szocialdemokrata társadalmi rend alakulása iránt tett kérdésre választ nem adott. A gazdag és szegény közti ellentétek csak a kereszténység alapján enyhíthetők. Richter kiemeli, hogy a szocialista állam a munkakényszerű éhenhalás büntetés terhe mellett akarja és a családiaságot szétrombolja. Ha a négy napi vita azt bizonyította, hogy a szocialdemokrata tanok magva rohadt, úgy e négy nap nem vésztet kárba.

Az evang. zsinat. Az ág. hitv. evang. zsinat tegnap folytatta a május hónapban félbeszakadt tanácskozásait. Az elnöki széket Karsay püspök egyházi és Pechy Tamás világi elnökök foglalták el. Pechy Tamás elnök a zsinat tagjaiban történt változásokról tett jelentést. Jelenti továbbá, hogy a közoktatási miniszter leiratban értesíti a zsinatot, hogy a nagy zsinati munkálatok megerősítése ellen semmi kifogás, vagy akadály nincs s a leirat mindössze a 7., 127. és 440. szakaszoknak némi módosítását kívánja. Az egyházalkotmányi első öt részre nézve csupán a 127. szakasz ellen volt észrevétel, mely a kormányrendelet közzétételét, végrehajtását tárgyalja. Ebben a többi közt az van mondva, hogy olyan kormányrendeletek, melyek az egyház közjogi

masan mennek egymással karonfogva. Nem látom az arcukat, de mégis látom annak a fiatal embernek az arcán a kihívó, a győzelmes mosolyt. Hallom, hogy mit beszélnek. Arról, hogy egy boldogság van csak a földön s azt ők fogják végig élni. Ez a fiatal ember az én ismerősöm volt egyszer. Majálison ismerkedtünk meg, és ő megkért, hogy az apámnak mutassam be. Mikor a Marcsát meglátta, neki kezdett udvarolni, és azóta neki udvarol mindég. Már most mondja meg, mit tegyek én, vöröse sirjam a szememet, hogy kacagjanak rajtam, vagy folytassam és simuláljam ezt a dévaj kedvet, mikor sajog a szívem? Kacagjak, mikor gyász van a szívemben, vagy oda kiáltam nekik: a ti boldogságotok az én halálom, ti csak úgy lehettek boldogok, ha előbb megöltök engem. Vagy folytassam tovább a tréfálkozást és mutassam, hogy nem fáj az, a mi boldogtalanná tett egész életemre. Oh! Jó uram, de jó dolga lehet magának, nem kell titkolóznia senki előtt, az arca bátran kifejezheti a szíve érzelmeit...

Oda értünk a korcsolya pályához. Siettem felkötni Irénke korcsolyáját, s Irén egy perc alatt ismét a dévaj vig leányka volt, s remek figurákat mutatott a társaságnak.

Holtly Jenő.

állását érintik és az egyház hitelveivel, alkotmányával ellenkeznek, közgyűlési tárgyalás előtt nem teljesíthetők és nem követhetők. Erre nézve a miniszter kijelenti, hogy a kormány távolról sem kívánja megtagadni a püspököktől, az egyházkerületi felügyelőktől s az egyházkerületi közgyűlésektől a felhívás jogát a kormány sérelmeknek vélt rendeletei ellen, de miután közgyűlés évenként csak egyszer hívható össze, kívánja, hogy lehetővé tétessék a sérelmeknek tartott sürgős kormányrendelet tárgyalása céljából rendkívüli közgyűlés összehívása. Ezután a folyó ügyeket tárgyalták.

Az orosz trónörökös politikai szerepe.

A „Köln Ztg.“ legmegbízhatóbb forrásból jelenti, hogy az orosz trónörökös valóságosan elragadtatással nyilatkozott berlini fogadtatásáról, s az ottani legmagasabb körökről kijelentette a trónörökös az udvarhoz tartozó több magas állású egyén előtt, hogy a berlini udvarnál nemcsak hogy politikai kérdésekről beszéltek, hanem tisztáztak több függőben levő politikai kérdést is. A hirt, mintha az orosz trónörökös Párisba készülne, a leghatározottabban megczafolják.

Zavargás az ujonczozásnál. Genfől jelentik, hogy ott a katonai ujonczozás alkalmával verekezés támadt a rendőrség és besorozott ujonczok közt. A nép az ujonczoknak fogta pártját és kövekkel dobálta meg a rendőrséget. Több fiatal ember megsebesült; tizenkettőt letartóztattak. Mára és holnapra, minthogy a sorozás még tart, különös óvintézkedéseket tettek.

† Erődi Dániel.

A vén kaszás kegyetlenül arat Torontál-megyében. Könyörtelenül szedi áldozatait jeleseink sorából s mi megdöbbenve kérdezzük, ki fogja helyeiket pótolni? Erődi Dániel nagyikindai főgimnáziumi tanár haláláról értesít a táviró. Egy reményteljes, bár nem egészen boldog életet oltott ki a halál. Erődi egyike volt azon keveseknek, kik Délmagyarországon a magyarság zászlaja alatt fáradhatatlanul küzdöttek a halál kezükben. Tíz év előtt alapította a „Nagyikindai Közlönyt“, melyet anyagi és szellemi áldozatok árán egy évtizedig szerkesztett. A már akkor beteg ember végrebeltáta, hogy az ő fent kalandozó idealizmusa nem való vidéki újságíróknak, feladta a sísiphusi munkát, lapját eladta s visszavonult, hogy családjának és muzsájának éljen.

Egy év óta szakadatlanul gyöttri régi vese- és gyomorbaja s megbénította munkakedvét. Pedig a munkakedv és tehetség bámulatos volt Tanácsi foglalkozása mellett, melyet rajongó szeretettel és hű kötelesség-érzettel töltött be az utolsó perczig, ráért egymaga lapot szerkeszteni, tankönyveket írni és temérdek sok figyelemreméltó költeményt írni. De őt sem kímélte meg a sors a magyar írók sokszor hangostatott viszontagságaitól. Könyvei nem keltek el, lapjában kifejtett nézeteit igen sokszor félreértették s mindezekhez járult egy csomó be nem váltott ígért és többszöri mellőzés tanári pályáján, melyek az amugy is gyengélkedő embert végleg elkésértették.

E sorok írója a mult nyáron találkozott Erődivel Marienbádban. Alig lehetett megismerni az azelőtt igazi francia agilitással mozgó és csevegő poetát. Beesett szemei, sárga arczsine, lassu vontatott járása már akkor sejtették, hogy aligha fogja már

sokáig oktatni Kikinda jövendő nemzedékét. Bágyadtan üdvözölt a forrás mellett, melynek vizéből szerette volna elvesztett egészségét visszanyerni. Azután elkezdett panaszkodni azzal a keserű pesszimizmussal festette irodalmi és társadalmi állapotainkat, melyet benne a többszöri mellőzés, önzetlen törekvéseinek felismerése érlelt meg. Hasztalan igyekeztem a keserű valót kibeszélni, ő csak azzal felelt, hogy úgy sem tart már sokáig. Sejtelve hamarabb megvalósult, mintsem ő maga gondolta volna. Gondolkozásmódját ismerve, alig hiszem, hogy sajnálattal hagyta el a világot. Csupán csak egy fájtatót neki, hogy nejét és aranyos négy gyermekét kellett itt hagynia, kiken egy költői lélek rajongó szeretetével, egy apa megható gyengédségével csüngött...

Egy nagy idealista halt meg Erdődi Dánielben, minden erényeivel és hibáival. Ő nem értette meg környezetét, kartársai őt ismerték félre, ez az ő tragikum, mely idő előtt sirba vitte, de a kik közelebből ismerték, azok tudják, hogy az ő szive hangosan dobogott mindenért a mi szép, jó és magas, azok tudják, hogy az ő törekvései, melyek majdnem mindig hajótörést szenvedtek, sohasem céloztak egyebet, mint szűkebb és tágabb hazáját nagygyá és boldoggá tenni. Nem ő rajta, hanem természetén mult, hogy a törekvéseket oly kevés siker koronázza.

Mit a földi lét tőle megtagadott, talán megtalálja oda fent a tulvilágban, az ideálok országában.

Áldott legyen emléke!

*

A család a következő gyászjelentést adta ki: Alólirottak mély fájdalomtól megtört szívvel jelentik a forrón szeretett férj, atya, fiu, testvér, sógor Erdődi Dániel, gymnasiumi tanárnak f. évi február hó 7-én hajnali órákban életének 48 ik, boldog házasságának 13-ik évében hosszú szenvedés után szívvelhűdéssel történt csendes elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 8-án d. u. 3 és fél órakor foglak az ev. ref. vallás szertartása szerint a saját házából az ág. hitv. ev. egyház temetőben az örök nyugalomnak átadatni. Nagy Kikinda. 1893. évi február hó 7-én. Áldás emlékére! Béke hamvaira! Margit, Jolán, Györgyike és Zoltán, gyermekei. Laforsch Miklós, atya. Laforsch János, Farkas szül. Laforsch Anna, testvérei. Farkas Mihály, sógora. Özv. Erdődi Dánielné, szül. Kasal Ilka, neje. Kasal Imre, Kasal József, sógorai. Kasal Imréné szül. Schmidt Szidonia, sógorneje.

HIREK.

— **Iskolaszék.** Nagybecskerek városának községi iskolaszéke holnap csütörtökön délután 4 órakor a községi iskola könyvtári szobájában ülést tart.

— **Az egészségügyi bizottság** tegnap délután ülésre hívta össze a bizottság tagjait. Sajnálattal kell azonban konstatálnunk, hogy olyan kevesen jelentek meg, hogy az ülést nem lehetett megtartani, pedig nem kisebb fontosságú tárgy volt napirenden, mint a difteritiszmenhás kérdése. Ma, mikor a fővárosban a kolera még mindig dühöng a difteritisz országszerte jobban és jobban terjed, mélyen elszomorító jelenség, ha azok, a kiknek az egészségügy őreinek kellene lenni, emberbaráti missziójuknak még annyira sem felelnek meg, hogy legalább az egészségügyi bizottság ülésaire eljárának.

— **Csókákéék jönnek.** Csókák Sándor, a szabadkai színház igazgatója, tegnap engedélyért folyamodott a városhoz, hogy a tavasz folyamán a városi színházban előadásokat tarthasson. Az engedélyt, mint értesülünk, a polgármester meg is fogja adni. A Csókákéék alighanem husvét után kezdik meg előadásaikat.

— **Változások a csanádi klerusban.** Dessewffy Sándor, csanádi püspök Breusach I. écskai káplánt Resiczára, a re-jczai káplánt, Pallanik Jánost pedig Écskára helyezte át.

— **Vasúti fuvarlevelek.** A m. k. államvasutak igazgatósága figyelemelteti a szállító közönséget, hogy kereskedelemügyi m. k. miniszter ur ő nagyméltósága megengedte, miszerint a régi vasúti fuvarlevél úrlapok, ugy a belföldi és osztrák, mint a német vasúti egylethez tartozó területen a nemzetközi forgalomban is f. évi április 1-ig felhasználhatók.

— **Egy derék egyesület.** A Versetz és vidéke magyar nyelvtérjesztő egyesülete a mult vasárnap tartotta meg VIII ik évi közgyűlését Seemayer Károly dr. elnöke alatt. A hazafias missziót teljesítő egyesületnek rudnai Nikolits Sándor főispán a védnöke, ki ezen alkalommal is részt vett a közgyűlésen. Az egylet 7 évi fenállása óta több mint 4000 forintot fordított céljaira a mult évi kiadása 600 frt volt. Ez összegből segélyezte a magyar szótár-szatokat. jutalmakat osztott ki a magyar nyelv elsajátításában szép előmenetelt tett tanulók közt, a szegény gyermekeket ellátta iskolai könyvekkel, de főgyelmét a gyermekesere előmozdítására fordította. Közel 50 versetzi német, szerb és román anyanyelvű tanulóknak eszközölt ki cserét az alföldi nagyobb magyar városokban, különféle előadásokkal összekötött magyar társasestélyeket rendezett s melyeken a nem magyar ajku polgárság is szép számmal szokott megjelenni. Magyar könyvtárt alapított 376 kötettel, melynek gyarapítására évenként 50 frtot szavazott meg. Nagy lelkesedést keltett Lukács Béla kereskedelemi miniszter azon határozata, melyben megengedte, hogy az egylet által közvetített cseregyermek és azok kísérői az ország összes vasutain 50% árengedéssel utazhatnak. Elhatározta a közgyűlés, hogy a város törvényhatóságához kérvényt intéz az iránt, hogy az utcák nevei magyarul is felirassanak. Felhívja a kereskedőket, hogy magyar cégablakot is használjanak. Az egylet hivatalos lapjának a „Délvidék“ nek szerkesztésével Perjessy Lajos főreál. isk. tanár egyleti titkárt bízta meg. Az egylet vagyona 3369 frt készpénzben.

— **Vasúti szerencsétlenség Torontálban.** Néhány fővárosi újság a napokban egy vasúti szerencsétlenségről adott hírt, a mely állítólag Torontálmezgyében, a magyar államvasutak Nagyikinda és Zombolya közötti vonalán történt volna meg. Miután ezen vonal a szegedi üzletvezetőség területén fekszik, s miután a szerencsétlenségről Szegedre mi hír sem érkezett, Enyedy Károly üzletvezető a fővárosi lapokból nyert értesülése folytán nyomban szigorú vizsgálatot rendelt el. A vizsgálat eredménye szerint teljesen légből kapott a hír, mely a vasutak összeütközését korpoltálta, Nagyikinda és Zombolya között, de a szegedi üzletvezetőség területén sehol sem történt olyan dolog, melyet vasúti összeütközésnek lehetne elnevezni.

— **Öngyilkos leány.** Biharmegyei Bakonysszeg községben Barta Róza volt a legszebb leány, s husz tavaszt sem élt meg. A községbeli fiatal emberek mind rajongtak érte, de a leány egyet szeretett csak. Ez egy azonban nem törődött vele, sőt kigunya nyolta szerelmét. Szép Rózsika bankdótt, kesergett, később kétségbeesésében kötéllalálal emészttette el magát.

— **Móricz Pál bűnügye.** Emlegettük tegnapi lapunk táviratában, hogy Móricz Pált a nagyváradi törvényszék hamis bukás miatt vád alá helyezte. A biharmegyei nábob csődügyében beállott váratlan fordulatból budapesti levelezőnk a következőket írja: Móricz Pál ellen a nagyváradi kir. törvényszék még meg sem nyitotta a csődöt, már is beadta ellene a bűnvádi főljelentést dr. Rothmann Jakab tekintélyes nagyváradi ügyvéd néhai Stern Gyula és Klein Károly biharmegyei nagybírlők jogi képviselője. A főljelentésben dr. Rothmann Móricz Pált a büntető kódex 44. szakaszába ütköző csalárd bukás és a 355. szakaszba ütköző sikkasztás bűntettével vádolta, kérvén azok alapján elleae a bünyfenyítő eljárást megindítani. Vádolta a biharmegyei nábobot azzal, hogy Stern Gyulának és Kleinnek a nagybajomi birtokot bérletbe kiadta és a kauczió gyanánt letett 8750 frtról szóló takarékpénztári könyvet a budapesti központi takarékpénztárnak jelzálog-jogul engedte át. Kevéssel Rothmann Jakab főljelentése után dr. Bleyer budapesti ügyvéd is hasonló értelmű főljelentést tett, Bleyer sarkadi bírlő képviselőjében. A bűnvádi eljárás 1891. februárius havában meg is indult. Rothmann egyre szorgalmazta az ügyet, 1892-ben sürgető kérvényt vitt fel igazságügy-miniszteriumba és beszélt Szilágyi Dezső igazságügyminiszterrel is, hogy az ügy elintézését gyorsítsa. Ez audiencia után csakhamar sürgető leirat érkezett a kir. törvényszékhez. — A vizsgálat, melyet Bige Gyula törvényszéki bíró vezetett, most már be is van fejezve, s nagy csomó aktát tett át a bíró az ügyesszéghez. A Móricz Pál vallomásairól főlvejt jegyzőkönyvek magukban teljes 42 oldalra mennek. A kir. ügyesszég hosszas tanulmányozás alá vette az ügyet és a napokban hozta meg vádindítványát, mely már át is ment a kir. törvényszékhez, hol azt K. Nagy Sándor bíró fogja referálni. A vádindítvány frapáns fordulatot ad a bűnügynek, melybe eleinte mindenki — a törvényszék körében is — azt hitte, hogy abban az ügyesszég is a bűnvádi eljárás megszüntetését fogja indítványozni. A kir. ügyesszég azonban most azt indítványozta, hogy Móricz Pál hamis bukás büntette miatt vád alá helyzettessék és ellene a végtárgyalás megtartassék. A csődbírástól beszerzett adatok szerint Móricz Pál passzívái sokkal nagyobbak, mint azt eddigelé hitték. A csődügy jelen állása szerint az aktívák 1,200.000 forintot, a passzívák körülbelül 2,300.000 forintot tesznek ki.

— **Furfangos család nyomára** jutott a napokban a f. hértemplomi rendőrség. Egy szövetkezetet fődöztek ugyanis fel, mely azon ürfy alatt, hogy pompásan utánzott hamis pénsek birtokában van, a pór népet megesalja. Ez a szövetkezet számos tagból áll s összeköttetéseit nemrég kiterjesztette Szerbiára is. A csalást úgy követik el, hogy a szövetkezet valamely tagja érintkezésbe lép olyan emberrel, a kinek sok pénze van; ennek astán elmondja, hogy pénzéért háromszor annyit kap hamis pénzben. Ha most az illető látni akarja a hamis pénzt, átadnak neki 4-5 forintot új, valódi bankjegyekben, melyeket jelenlétében több helyen beváltanak. Mikor a lépre menő látja, hogy a bankjegyeket mindenki elfogadja, rááll az alkura és átadja jó. pénzt a csalóknak, a kik astán markukba nevetnek és nem adnak neki semmit, vagy ha adnak is, ugy

értéktelen, tiszta papirszele-
teket adnak.

As ekként megcsalt ember nem mer
panaszra menni a hatóságok-
hoz, mert maga is bűnösnek érzi magát
és fél, hogy megbüntetik őt is.

Ennek dacára a fehértemplomi rendőr-
ség közelebb nyomára jött egy esetnek,
melyben két szerbiai parasztot csaptak be
a gonosztevők, kik a parasztnak 400 frtnyi
jó pénze fejében hamis pénz helyet egészen
értéktelen tiszta papirszeleket adtak. A
csendőrség elogta a csalókat és átadta őket
a kir. törvényszéknek.

— Az életmentő bögő. Hiába, csak
igaz a közmondás, hogy a cigány nem
hal a vízbe. Legutóbb is elevenen bizonyi-
tott ennek a közmondásnak az igazsága
mellett egy alsó dombómi muzsikusz legény,
még pedig egy bögős, aki, mint írják, bög-
gövel a hátán akart átkelni a Dráván, az
ó-drávai révénél. Czigány természete termé-
szetesen arra ösztökélte, hogy ott keresse
az átjárót, ahol meg volt tiltva az átjárás.
Meg is találta, de nem szerencséjére, mert
egyszer csak beszakadt alatta a jég s
menthetetlenül odaveszett volna, ha élete
fenntartója: a bögő, nem tartja fenn a vi-
sen is. Így azonban a bögő, mely kereszt-
ben lógott a hátán, — fennakadt a jégen s
a mórét megmentette; a parton járók ész-
revették a gazdátlan bögőt a jégen és meg-
sejtették, hogy nem véletlenségből került an-
nyire a telete legény válláról. Mikor kihuz-
ták a vízből, alighanem az volt az első
szava, hogy: milyen kár is lett volna a
szép nagy bögőért, ha az is odaveszett
volna.

— Rablómerénylet Hódmező-Vásárhe-
lyen. Balogh Sándor hódmezővásárhelyi
marhakereskedő ellen nyílt utcán rablóme-
rényletet követtek el. Egy csapszékéből
kijövet, valaki hátulról orozva megtámadta,
fojtogatni kezdte és a földre teperte, majd
egy közel álló árokba hempergette be, hol
száját hóval betömte. Mindez oly gyorsan
történt, hogy Balogh Sándor csak egyetlen
egyszer volt képes segítségért kiáltani,
többet szólni nem tudott, a rabló hatalmába
esett teljesen. Véletlenül — és nem a se-
gélykiáltásra — közeledett a helyszíné-
hez két cigány muzsikusz, kiknek látára a
merénylő megugrott. A gyanu egy Balogh
gal együtt mulatozó Farkas Gábor nevű
emberre irányul, a ki tudta, hogy Balogh-
nál sok pénz van és a ki vele együtt jött
ki a kocsmából. Ez a gyanúsított Farkas
különböztetése a hírhedt betyárnak,
Farkas Jancsinak, a ki 10 évi fegyházra
van ítélve és ez idő szerint a szegedi csil-
lagbörtönben hűsöl.

— A pontos cím. Budapesten a központi pálya-
udvarból kifelé tudul a megérkezett utasok soka-
sága. Paksamétáját czipelve, kilép onnan egy öreg
vidéki atyafi. Odamegy egy bérkocsishoz.

— Hová menjünk? — kérdi a kocsis.
Mire az öreg ur megadja a pontos címet:
— Hát az őcsémhez... Ferenczkört 96. m. 4.
sodik emelet 41. ajtó.

Irodalom és művészet.

* A Pallas nagy lexikonából, ebből a
nagy tudományos apparátussal készült mű-
ből vettük a 12. füzetet, mely az András-
Anizotróp szavak bő és alapos ismertetését
tartalmazza. A füzet Észak-Amerika és
Dél-Amerika színezet térképeit is magában
foglalja. Ára 60 fillér.

* A „Vasárnapi ujság“ febr. 5-iki száma
19 képpel s a következő tartalommal jelent
meg: „Arczképesport az 1848/49-iki magyar
táborból.“ (Képpel: Streliskyne 1849 ben,
Budavár ostroma után felvett daguerreotyp
képéről rajzolta Caerna Károly.) — Költe-
mények: „Ithon vagyok.“ Sántha Károly-
tól; „Elbolyongni.“ Sió Ferencz-től — „A
Kücsüli.“ Kútya-história. Irta Szivos Béla.
— „Panama botrány.“ (Képpel: „Lesseps
Károly a törvényszék előtt“ és 8 arczkép-
pek: Perivier, a törvényszék elnöke, Fontane

Marius, Blondin Lipót, Lesseps Károly,
Baihaut, Cottu Henrik, Artón arczképpel.)
— „A Mazas börtön.“ (4 képpel.) — „A
majmok nyelve.“ — „Várkastély a Kárpá-
tokban.“ Regény Verne Gyulától. (Képekkel.)
— „Hampelné Pulszky Polyxena.“ Sebés-
tyénné Stetina Ilonától. (Arczképpel. R.
Hirsch Nelli-től.) — „Lakodalem a német
császár családjában.“ (Frigyess Károly hez-
szeni herceg és Margit porosz hercegnő
arczképpel.) — „Csonkocsoyák.“ Czékus
Lászlótól. — „Angol könyv Magyarország-
ról.“ (Képekkel: 1 Angol hölgyek egy
bodzásújfalusi paraszt lakodalmon. 2. Hor-
tobágyi kocsi.) — „A magyar hírlapiroda-
lom 1893 ban.“ összeállította idősb Szinyei
József a m. n. muzeumi hírlapkönyvtár
őre. — Irodalom és művészet; Kösintzetek
és egyletek; Mi ujság; Sakkjáték; Képta-
lány, stb. rendes rovatok. A Vasárnapi Uj-
ság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai
Ujdonságok kal együtt 3 frt. Megrendelhető
a Franklin Társulat kiadóhivatalában (Buda-
pest, egyetem utca 4. szám.)

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése febr. 8-án.)

Budapest, február 8. (A „Toron-
tál“ eredeti távirata.) A képviselő-
házban a napirend előtt Helfy
reflektált a főrendiház tegnapi kiszólá-
sára. Örömet fejezi ki a főrendek
érzékenysége felett, mert az a jöven-
dőre jó jel.

A várt fürgetegnek az Issekutz
ügyben Antal Gyula azon indítvány-
nyal vette elejét, hogy a szavazást a
napirendről levegyék.

Issekutz és Darányi beszédei
után Eötvös nagyhatású humorisztiko-
szatirikus beszédet mondott, feltüntetve
az egy rangosztályba helyezett tisztvi-
selők különféleségét. A javaslatot mo-
dern Bachrendszernek magyarázta és
Pulszkyval együtt kifigurázta. Jóízű
humorán az egész ház kaczag, de
Pulszky Ágost súlyos argumen-
tumokkal megczáfolta állítását a jobb-
oldal élénk tetszése mellett.

Majd Lukács miniszter válaszolt
hosszan Visontainak multkori inter-
pellációjára a kassa-oderbergi vasut
kötvényeivel külföldön üzött eljárás-
ról, kifejtve, hogy nincs kifogása a
vasut eljárása ellen. Visontai ezzel
szemben bizonyította, hogy a vasut
eljárása: merénylet a magyar állam-
hitele ellen, beszéde folyamán szóba
hozta, hogy Wekerle a Bodencredit-
Anstalt igazgatójával, Tausiggal ösz-
szeköttesben volt a valutarendezés-
nél, mire Wekerle tiltakozva közbe-
szól ellene.

Ülés még fél 3 óraker is tartott.

Postások és táviratiztek a miniszternél.

Budapest, február 8. (A „To-
rontál“ eredeti távirata.) A posta
és táviratiztek küldöttsége tisztel-
gett Lukács miniszternél, előadva,
hogy a fizetés rendezéséről szóló javas-
latot maguk részére sérelmesnek
tartják s az ellen jogorvoslatot kér-
nek. Bejelentették, hogy ez ügyben
már kérvényt nyújtottak be a kép-
viselőházhoz. A miniszter a küldött-
séget szívesen fogadta és kijelentette,

hogy a posta- és táviratiztek ügyét
szíven hordja s egyelőre tudtukra
adja, hogy ez évben a rendes előlép-
tetéseken kívül rendkívüli előlépteté-
sek is lesznek.

Képviselő-választás.

Budapest, febr. 8. (A „Toron-
tál“ eredeti távirata.) Lukács László
államtitkárrá neveztetvén ki, az abrud-
bányai mandátumról lemondott. Az
új választás február 21-én lesz.

Somogy megye közgyűlése.

Budapest, február 8. (A „Toron-
tál“ eredeti távirata.) Somogy megye
közgyűlésén a kormánynak egyház
politikájáért Beksics Gusztáv indit-
ványára bizalmat szavastak. Itt azon
hir van elterjedve, hogy Beksicset a
kormány somogyi főispánnak nevezi ki.

Nők a hírlapirodalomban.

Budapest, február 8. (A „To-
rontál“ ered. távirata.) Maroth Er-
zsit, a „Nők lapja“ szerkesztőjét az
Orthon hírlapírók körének választ-
mányára ma tagjai közé választotta.

Klerikálisok a zsidók ellen.

Budapest, február 8. (A „Toron-
tál“ eredeti távirata.) Eszteromban
klerikális izgatások folynak. A napok-
ban a kaszinóba zsidó tagot vettek
fői. A klerikális klikk 50 tagja e-
miatt kilépett és egy főpap aláíráso-
kat gyűjt az új kaszinó alakítása vé-
gett.

Panama-botrányok.

Budapest, február 8. (A „Toron-
tál“ eredeti távirata.) Párisból jelen-
tik, hogy a Panama-ügyben megszün-
tették a vádat Rouvier volt miniszter,
több szenátor és Cottu igazgató-taná-
csos ellen. Az est óriási feltűnést
keltett, s ez ügyben a parlamentben
interpellálni fognak.

REGÉNY-CSARNOK.

Ib.

— A „Torontál“ számára angolból: — a. —

V.

(13. folytatás.)

— Tristiane! szólalt meg Ib hosszú
szünet után, — ép az imént gondolkodtam
a felett, hogy nekem tulajdonképen még
sincs nagy okom panaszra, nincs okom
elégedetlenkednem a sorssal. Meglehet,
jobb volt az úgy, hogy lerántottak az
előbbi magas polcra; megérdemeltem; ha-
tártalan hűségemért bünbőlés kellett;
így kívánj eng az osztó jele. Azt hi-
szem, hogy ha még egyszer fellephetnék
arra a magas piedesztálra, önkénynt lemond-
nék róla és multam bűnéért önmagam
kiménném magamra a büntetést, melyre
rászolgáltam.

Hallgatagon felnétek mindketten az égre.
Csendes volt az ég is és figyelni látszott.

— Azután meg te az enyim vagy, éde-
sem! folytatá a beteg ember. Ha nem
szünettem volna onnyit, ma nem lennél

az enyém. Az egek tulságos bőkezűen megjutalmaztak szenvedéseimért, a mikor a te szivedet könyörületre fakasztották irántam. Ugy érsem, hogy éretted még egyszer végig tudnám élni a fájdalmat, sőt még a bünt is... Mennyi köszönettel tartozom én neked, édes egyetlenem!

Ezzel pillái lezáródtak ismét és elszenderült ott Tristiane ölében. Hála az égnek, hogy elaludt!

Tristiane megfordult és körülnézett. Jobb felől folyvást közeledett a csapat; most már egyiket a másiktól meg is tudta különböztetni. Azok is bizonyosan észrevették már őt, Ibet és az oroslánt. A lovasok neki erőszakkal a gyepelt és szinte repültek a nehézsúlyú egyenlőtlen talajon. Egy nagytermetű lovas vezette a többi, egy lóhosszal előbb járt mindig társainál. Tristiane még oly messziről is felismerte... A tengeren ép ekkor kelt utra egy kis hajó, fehér vitorláiba kapaszkodott a szél s vígan röptette tova... Knut hajója lehetett. Utának indult, nem várt több utasra. Onnan lekészt, a ki oda szántott...

A nagy termetű lovas csak egy jó puskalövésnyiro lehetett. A leány nem álhatta meg, hogy fel ne nézzen a diadalomérzettől sugárzó hősies arcára; nézte, hogy a lovas körvonalai mindinkább határozottabbak lesznek.

Mily édesen aludt Ib! Hirtelen Ib torkához kapott. Egy szorítás... és nem kelene többé rettegni Swyn boszujától. Jótétemény lenne erre a haldoklóra, az utolsó jótétemény, a mit vele gyakorolna. Egy szorítás, a mely még csak nem is fájna és azután... De nem, mégsem, ő nem képes ilyesmire.

Most már nem volt mit tennie.

Végső erejét összeszedve, talpra állott és állást foglalt a lovascsapattal szemben. Az alvó barátára váró biztos halál tudata lefegyverezte. Kitérte karjait és lerogyott mellé. Hadd szurja át őt a kard előbb, csak a kard hegye jusson Ib testének Swyn így lesz igazában megelégedve.

A ködös reggeli levegőt egy éles hang hasítja szét:

— „Magnus, Magnus fia! Magnus, Magnus fia!”

Tristiane látta, hogy mint reszket Ib egész testében. Majd erőlködve térdre emelkedett és kimeredt szemekkel nézett a lovasra. Szederjes ajkai mozogtak, mintha mondani akarna valamit.

A hang megszólalt újra:

— Magnus, Magnus fia! A birodalmi átek levétegett a fejedről. Király és ország megkegyelmeztek neked. Minden jószágodat visszakapod. Rangodat visszafoglalhatod. Dicséret és hála érte az irgalmas szívű királynak!

Ib még mindig remegve bámult a hirnökre. Azután lassan elmosolyodott az örömben fűdő, hófehér arc. Megdicsőült. Ekkorára elfozlott a felleg a nap elől, hogy fátol nélkül láthassa egy nagyot várkezzett és sokat szenvedett ember örök álomra térését, a kit a váratlan öröm nem-hogy vissza tudott volna szólítani a sírszéléről, hanem még inkább belelökte abba.

Tristiane pedig és Swyn, a ki oda érve, leugrott a nyeregből, egymásra nézve, állottak a holttest mellett. A leány szeméit sötét karikák fogták körül és ontották a könnyet, mint a patak. A királyi testőrség főparancsnokát is nagyon megviselte az az egy éjszaka, jobban, mint hatvan csata izgalmas előestéje. Közel s távol csak a felkelő nap arca volt derült. Nézték sokáig egymásra, sőt, fájdalmasan. Végre Swyn törte meg a gyászoló csendes:

— Tristiane, hogyan tehetted föl a legrosszabbat rólam? Hogy hibted el, a mivel fenyegettem? Azóta mindenütt kereslek. Barátodat eltemetjük együtt szépen. Jöjj vissza hozzám, de ne hagyj el soha!

A komédiás leány halát rebege nyújtotta keszt... jegyessének, a határtalan nagy birodalom koronátlán uralkodójának.

(Végo.)

Nyiltér.*)

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjának folyó évi 18-ik számában a hírek rovatában egy álarcaban bujós és szerencsétlen sorsukat a nagyérdemű olvasó közönséggel iparkodik ösmertetni, és a szegény muzslyaiak szerencsétlenségüket felrója egy két névtelen és egy megnevezett egyénre, még pedig oly vakmerő megtámadással, oly szivtelenséggel mártotta hegyes gyilkoló tollát a tintába, mint gyilkos kését a legyilkoltak szívébe.

A cikkben foglaltak után az igen tisztelt cikkíró urral azon csekély magyarázatra szorítokozom, mintha úgy tünnek fel, hogy az igen tisztelt cikkíró ur bíróságot akar lenni, mert a bírói teendőket gyakorolja magát, csak hogy igen rosszul, mert egy rendes bíró meg szokta hallgatni egy panaszlottat, mint a panaszost s csak azután hozza meg az igazságos ítéletet, míg itt az igen tisztelt cikk író ur elítél egy szegény családos embert, hogy elve temessék el, mielőtt tudná ki a bűnös, ki a piszkos, ki a szivtelen és lelkiismeretlen; no de aztán az ily ítélet után a józan ész azt a megjegyzést teszi, hogy az ily bírónál hiányzik egy bíró lényeges része.

Vádol lelkiismeretlenséggel? erre ugyan elég ha annyit mondok, az én lelki tulajdonaim és annak tisztasága sokkal több mint azé, a ki ily cikket mint a „Torontál” 18. számában írta volt, rni képes.

És végre egy oly lelkiismeretlen embernek a bírói szerepre való alkalmat, a ki oly törvényellenes és vakmerő állításokra is képes, midőn azt meri állítani, hogy én a váczai fegyháznak 4 évig voltam kénytelen vendége lenni, ez mégis csodálatos, csodálatos pedig azért, mert azt kellett ebből tapasztalnom, hogy az igen tisztelt cikkíró ur jeles képzettséggel bír, mert a fegyházakról bő ismeretése van, sajnálom, hogy becses nevet nem tudom, mert ha azt meri állítani, hogy én ott voltam 4 évig a váczai fegyházban, úgy valószínű, hogy együtt voltunk s ha a cikkíró ur beigazolja, hogy én ott voltam, úgy viszont beigazolom, hogy az igen tisztelt cikkíró urral együtt töltötük a 4 évi szép napokat.

Egyébiránt igen tisztelt cikkíró ur ezuttal csak annyit mondhatok én, mint olyan igazi tiszta magyar érzelmű ember, a ki szavait és lefektetett betűit nem a régi, sem nem az új kalendáriomokból szedte össze, hanem a természet valóságos adományainak kifolyásából azt üzenhetem, jegyezze azt meg az ur, először, hogy árszámban nem vagyunk és másodsorú édes magyar hazánknak vannak elég törvényszékjei, vannak kitűnő szép szentesített törvényeink, jeles férfiak kezeiben lerakva, a kik egyaránt osztják szegény és boldognak; tehát ha valaki bünt követett és azt el nem nézheti, tegyen feljelentést, s ha azt teszi, akkor igaz hazafiai kötelességnek tesz eleget, de ne tegyen pengelléren senkit, ne tiporja egy szegény családos ember becsületét, mielőtt azt tudná, érdemes-e vagy nem. Igen tisztelt cikkíró ur ne gondolja azt, mintha én a cikkben foglaltakért jogaim és meggyaláztatásom másként, mint ime jelen soraimmal ne tudnám érvényesíthetni, de ha nem azt tekintem, hogy én nem rendelkezem annyi pénzzel, a mennyit egy sajtóper megkíván és igénybe venne, mert azon az uton csak ugyan megtanulna cikket írni jobban, de hogy mindennek felett valamit tudjon tőlem a szegény muzslyai telepesek ártatlan és szerencsétlenségeikről, ime röviden a következőben adom elő:

Én a náköfalvai takarékos és részvényes intézetnél hitelt nyertem, mely takarékos 4-5 szintén más takarékpénztártól származó hitelt nyert a náköfalvai takarékos, hol nekem szintén sommas részvényeim vannak, de mint fiatal intézet, újbán 1000 drb. részvény kiadását határozta el, a melyből én 50-60 forint készpénz kiadása mellett adtam el az intézet részvényeit, a

melynek ellenében a fél egy váltót adott, melyben a részvény 40 forint értékével együtt bent foglaltatott, oly megjegyzéssel adtam pedig a pénzt, hogy 5-6, s ha rendszeresen viseli tartozási kötelességét, a pontosságot mindig szemé előtt tartja, úgy tisztelettel még többet is mondok, ha valaki nem képes, avagy egyáltalán részvényét megtartani nem akarja, úgy azon esetben fizesse vissza a nyert készpénzkölcsönt és akkor fel lesz mentve a részvénytől; de elég sajnos, hogy az én szerencsétlenségem nevezett muzslyai magyarjaim — mely czim csak szegényen folt egy magyar emberre nézve — még váltót se ujtottak, vannak olyanok is, a kik két év alatt egyszersem ujtották váltóikat, még kevésbé törlesztették vagy kamatját tartozásainknak fizették volna.

Ekkor kezdtem aztán igazán szédelegni, de nem akkor, mikor a pénzt kiosztottam, többször lent jártam, kértem, csak leginkább váltót adjanak, de még azt sem kaptam tőlük rendszeresen, figyelmeztettem s kértem ne engedjék magukat perre bocsájtani, de miután igen sok tanácsadójuk, agitatoruk volt, a kinek köszönhetik, ha a bajuk meggyűlik, azt hangoztatták, hogy bánják, hogy több pénzt fel nem vettek, hiszen ezt soha se kell megfizetni, mert ők nemeselek, oda végrehajtó soha be nem mehet, és így egymást ringatták a szerencsétlen bölcsőben, s ha néhányan rendezték, akik a tisztességes emberi bőrből kivetkezve még nincsenek, azzal nem voltam képes fedezni, s így történt az, hogy váltójuk perelve lett, így történt az, hogy foglalás történt, de azért a ki rendszeresen beadta váltóját és törlesztett avagy csak tartozása kamatját fizette, vagy csak ha tisztán váltót küldött és annak semmi baja, semmi költsége nem lesz, hanem lesz majd annak, a ki azt előidezte.

Azon állítás pedig, hogy az új prolongált váltókat én mint privátat a náköfalvai takarékosban honoráltam és a régiakat a perjamosi takarékosnál peresítettem, ez szemtelen hazugság, mert én minden egyes váltót a náköfalvai takarékoshoz nyújtottam be, a perjamosi takarékosról pedig intézetünk vizsgálóműhelyi hitellel áll szemben, mint hogy tetemes váltó hátralék volt, és így a náköfalvai takarékos a vele 5-6 vidéki takarékosokkal vizsgálóműhelyi áll, nem volt köteles, hogy a muzslyai váltót csak egyedül és kizárólag a perjamosi takarékoshoz küldje, elküldte talán egy másik intézetbe fedezetül, hogy pedig a perjamosi takarékosban az ott kezeik közt levő muzslyai vagy máshova való váltókra fedezet nem érkezett, kénytelen volt perre bocsájtani, tehát így mutatkozik az, ha azt állítják, hogy váltóját beadta és ujtotta, de azért mégis perelve és foglalva lett.

Végre az az állítás is, hogy a múlt év december havában a váltóújításnál mind-egyik 3 frt 75 krt fizetett, az is részéről mondva hazugság, mert az említett időben egy uri ember volt megbízva a váltók beszedésével s ha csakugyan beszedte volna a 3 frt 75 krotat, a mit nem igen hiszek, elég nem szép volna, mert én ugyan annak a beszedett összegnek szinét nem láttam. És legvégre fegyelmi ügygyel fenyegetni, azt, a ki annak idején a szegény muzslyaiaknak adott pénzt, a mikor az éhhalál sírja szélén állottak, a kitől akkor nyert kölcsönt, mikor a kincstártól részletfizetésre nyert földet szántani kellett volna és jószágot állított, a ki nekik akkor nyújtott segélyt, a mikor a házuk felépítése körül a reájuk ruházott munkát teljesíteni kellett, hogy az isten szabad ege alól valahára házába mehetett lakni, a ki ily segélyben részesíti egy az ország minden részéről huzódott magyar testvérjeit, a ki a társadalomnak egy hasznos polgárja és csak jót tett, homlokegyenest állok a fegyelmi ügy elé is, ha bűnös leszek, büntessenek, én is azt óhajtom, pusztítsák a nemzetből a piszkot és irtsák a gaszt. Ezzel bevégeztem egy üzenetemet a cikkíró urnak.

Cse-zkó András.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

* E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

H i r d e t é s e k.

2528. szám 1893.

(62—3.3)

Pályázati hirdetés.

Az 1876. XIV. tcz. 70. §-a alapján ezennel közhirre tétetik, hogy Nagyikinda rendezett tanácsu városban a vármegye által létesített új kórháznál egy igazgató főorvos illetménye 800 forint fizetés és 200 forint lakbérből, az alorvos illetménye 400 frt fizetés és 120 frt lakbérből fog állani.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám a folyó évi február hó 28-ig nyújtsák be, mert a későbbben érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagybecskerek, 1893. évi január hó 23-án.

Daniel, alispán.

5347. szám.

(70—3.2)

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye bánlakai járásába kebeleztetett Nagymargita községében a szülésznői állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazon pályázókat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi február hó 19-éig ide annál inkább adják be, mert később érkezők figyelmen kívül hagyatnak.

A választás folyó évi február hó 20-án délelőtt 10 órakor fog Nagymargitán a községházán megejtetni.

A javadalmazás a következő:

Évi fizetés 100 frt.

Éjjeli és nappali látogatási díj 40 kr.

Bánlak, 1893. évi január hó 31-én.

Főszolgabíró hiv. táv.:

Bogcha Márton, szolgabíró.

A magyarádi és ménesi bortermelők szövetkezete Aradon

ajánlja

magyarádi fehér, ménesi vörös és különleges faj-borait, valamint méltóságos Atzél Péter ur saját termései borait eredeti, kitűnő minőségben, mérsékelt áron számítva.

Arjegyzékek a képviselőség részéről bérmentve küldetnek.

Raktár és képviselőség Nagy-Becskerek és vidékére:

Ifj. Deutsch Józsefnél,
Nagy-Becskereken.

Iroda: Pataky-féle ház. — Pincze: Schwimmer-féle ház.

Együttal ajánlom: kitűnő minőségű pécsi fehér, villányi vörös és hegyi siller boraim nagy raktárát.

(15 30.18)

Ifj. Deutsch József.

Telefon 58.

Kőbányai részvény-sör.

Telefon 58.

Van szerencsénk a t. cz. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy az első magyar részvény-sörfőzde Kőbányán

főraktárát

átvettük.

Vendéglősöknek, regale-bérlőknek és magánosoknak ajánljuk legkitűnőbb minőségű söreinket és pedig hordóban

Márcziusi-, Királyi-, Udvari- és Bajor sör.

A t. cz. közönség különös figyelmébe ajánljuk

(73—3.2)

Palaczkcsöreinket,

a melyekből tetszés szerinti mennyiséget díjtalanul házhoz szállítunk.

Kivaló tisztelettel

Első magyar részvény-sörfőzde Kőbányán főraktárosok

Hiller József és fia

Nagybecskerek.

Pinczék és iroda: Aradáci-utca 168-169.

Ugyanitt egy vendéglős, a ki egyszersmind mészáros, Katalinfalva részére felvétetik.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.